

Tämän lammen vesi erottui suuresta tasankojärvestä omaksi vedekseen Tanskan salmien syntymisen aikoihin, kun veden pinta laski ja Litorina-merivaihe alkoi, n. 5800 eKr jälkeen. Rastin 3 tienoilla olevat lammet erottuivat aikaisemmin, ne ovat harjanteen takana, tällä lammella ei ole niin korkeaa kynnystä. Kysymys on kuitenkin ehkä muutamasta sadasta vuodesta.

Suurimmassa lammessa on ahvenia. Näiden kalojen perintöaines on pysynyt samana kuin miksi se silloin jäi. Ahvenissa voi siis olla joitakin endeemisiä eli ainutlaatuisia piirteitä. Asiaa ei ole tutkittu.

N. vuodesta 3000 eKr alkoivat suot kasvaa turvetta, asiaa edisti kostea ja lämmin ilmasto ja toisaalta vesien jatkuva aleneminen. Soistuminen on tehokasta nytkin, vaikka ilmasto on viileämpi. Viimeisten tuhannen vuoden aikana turvekerros on lisääntynyt metrin verran.

Paksuimmat turpeet Janakkalassa ovat n. 6 m. Tämän lammen syvyyttä tai sen turpeen paksuutta ei ole tutkittu. Lammen pohjassa on lähteitä, muuten vesi ei selity näin pienessä painanteessa.

Näissä lammissa soistumiskehitys on edennyt rantojen umpeenkasvun kautta. Sekä Pottisuossa että tässä reunassa on kehittynyt rahkasammalista, tupasvillasta ja suovarvuista (isokarpalo, suokukka, variksenmarja) mättäinen kasvillisuus, joka jo kantaa kulkijaa. Turpeen kohotessa on suokasvillisuus ryöminyt myös kivennäismaalle: siellä vallitsevat suopursut ja juolukat.

Harjun yläpinta on 145,6 m mpy ja tämä lampi n. 85m. Kun matkamme tästä jatkuu eteenpäin, nousemme tuon korkeuseron, pysähtyen kuitenkin rasteilla 6 ja 7.

Kun kuljemme täällä alhaalla, tulemme pian raita-
kasvustojen kohdalle. Siinä kuoriutuu alkukesällä suruvaippoja ja neitoperhosia.

*Vesipähkinää kasvaa mm. Kaspiannmeressä.
Intiassa viljellään vesipähkinää*